

SOTA: Petri Sarvamaan isä Boris Saharoff palveli radiotiedustelijana. Häneltä jäi valokuvakansio.

SANAT herättävät heti tunteita: Päämaja, Suulajärvi.

Päämajan tietää jokainen, Suulajärven ainakin ilmasotahistorian harrastajat. Europarlamentaarikko **Petri Sarvamaan**, 52, isä **Raimo Sarvamaa** aloitti jatkosodan Mikkelin Päämajassa kuuluisan **Reino Hallamaan** radiotiedustelupataljoonassa.

Raimo Sarvamaa ei ollut isän oikea nimi.

Isä siirtyi Kannakselle Suulajärvelle, kun ilmavoimille perustettiin syksyllä 1942 oma radiotiedustelu. **Joppe Karhunen** kertoo kirjassaan *Salasanomia ja neilikkoita*: "Parhaat hävittäjäläivueemme saivat tukikohtiansa läheisyyteen salaperäisiä erikoisyksiköitä, jotka palvelivat lähinnä torjunnallisissa mielessä hävittäjäläivueita."

Karhunen johti eliittiyksikköä, hävittäjälentolaivue 24:ää, joka käytti pitkät ajat Suulajärven lentokenttää.

ISÄ ja muut radiotiedustelijat seurasivat vihollisen tukikohtien ja lentäjien radioliikennettä.

Karhunen: "Mitä pienemmät ovat omat torjuntahävittäjävoimat, sitä tärkeämpiä ovat pienetkin tiedot vastustajan menettelytavoista. Radiotiedustelun kuuntelijat ja viestien sieppaajat oppivat pian tuntemaan vastapelaajansa jopa äänestä."

Suulajärvi oli etulinjan tuntumassa. Sota oli heittänyt isän lähelle paikkaa, mistä kaikki oli alkanut.

UONNA 1917 koulupoika **Boris Saharoff** pakeni

vanhempiansa mukana kotikaupungistaan Petrogradista (Pietari/Leningrad) Suomeen, ensin Terijolle ja sieltä pysyvästi Nurmekseen.

9-vuotias Boris puhui vain venäjää. Häntä kiusattiin koulussa ja haukuttiin rysäksi. Turpaankin tuli.

30-luvun alussa nimi Saharoff vaihtui Sarvamaaksi. Boris oli nyt Raimo, sisokset **Jelena** ja **Valentina** Helena ja Elsa.

Perhe muutti Joensuuun, jossa Raimo liittyi suojeluskuntaan. Hän oli innokas radioamatööri.

RADIOTIEDUSTELULLE venäjää puhuva radioamatööri oli täydellinen yhdistelmä.

Radiotiedustelu oli sodan herkimpiä aselajeja, ja salalun aste oli korkea. Salamyhkäisyys jäi päälle.

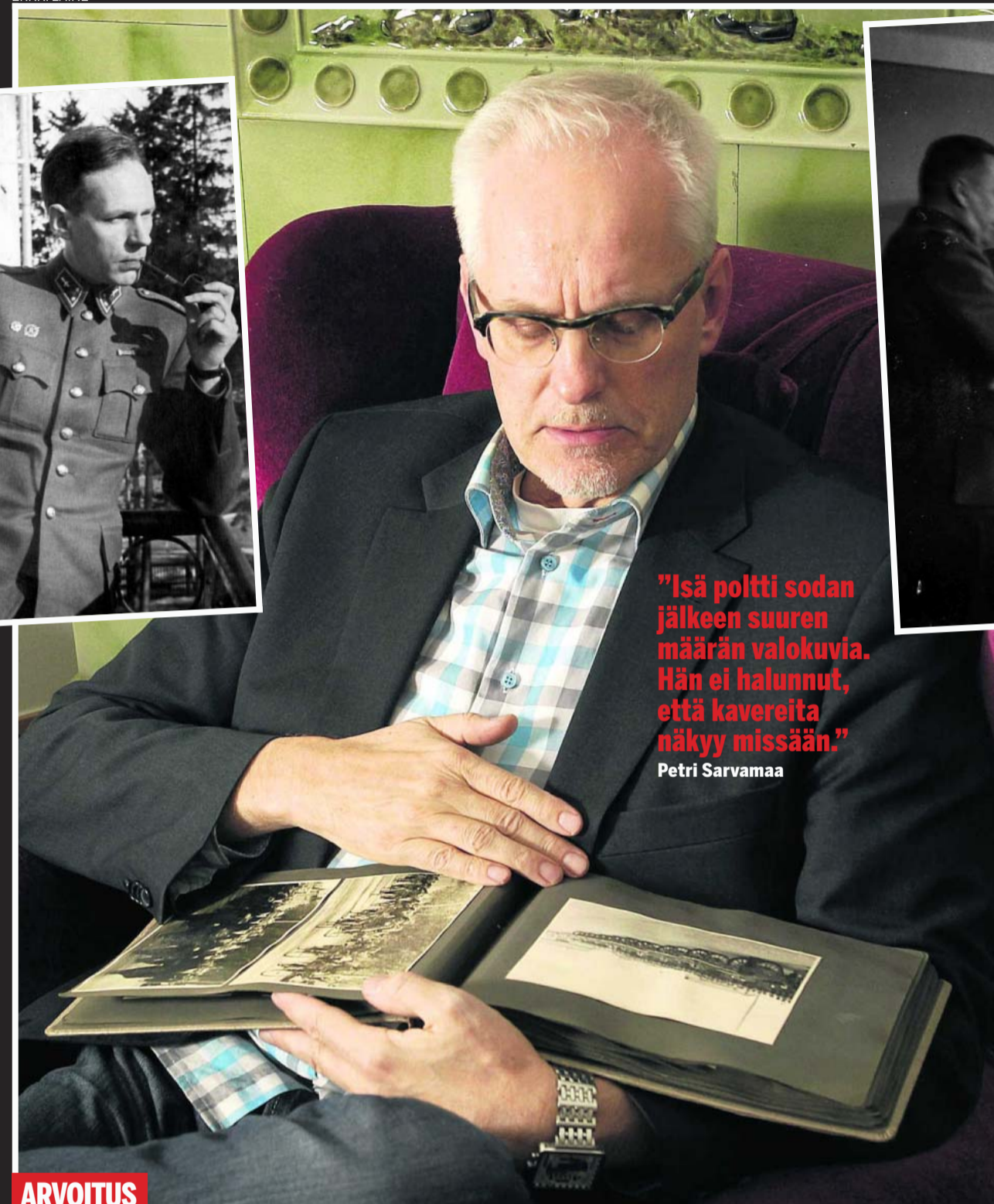
Isä poltti sodan jälkeen suuren määrän valokuvia. Hän ei halunnut, että kaverit näkyy missään, Petri Sarvamaa kertoo.

Sotilastiedustelun korkein johto pakeni paperei-

Venäläisenä Päämajassa

ERKKI LAINE

Sotilasvirkamies Boris Saharoff alias Raimo Sarvamaa jatkosodassa.

ARVOITUS

Petri Sarvamaalle jäi albumi, jossa on niukasti tietoa kuvien taustoista. Eläessään isä ei kertonut juuri mitään.

neen ja avattuine koodeineen Ruotsiin. Operaation nimi oli Stella Polaris.

RAUHAN tultua Raimo piti kangastukkakauppaa Joensuussa. Kun firma meni nurin, hän muutti Helsinkiin ja pääsi Yleisradioon heik-

kovirta-asentajaksi.

Mies, joka oli kuunnellut puna-ilmavoimien viestiliikennettä, alkoi korjata Yleisradion toimittajien haastattelunauhureita.

Boris Saharoff alias Raimo Sarvamaa kuoli 91-vuotiaana vuonna 1999. Sodan jälkeen hän ei enää halunnut puhua venäjää.

Petri Sarvamaa löysi valokuvakansion äitinsä vaatkomerosta.

TUOMAS MANNINEN

KOMMENTTI

Rajamaa, Isänmaa

Joskus unohtuu, kuinka kansainvälinen maa Suomi joskus oli – ennen kuin jälleen alkaa olla.

Mietin, voinko kirjoittaa Boris Saharoffin palvelleen isänmaataan radiotiedustelijana? Pietarilaisen koulupojan *äidinkieli* oli venäjä.

Hänen vanhempansa olivat pietarilaistuneita karjalaisia, esivanhempansa karjalastaunetta venäläisiä. Isoisoisä oli **Ivan Ivanovits**. Venäläisempää nimeä ei heti tule mieleen.

Äidinpuoleiset juuret kasvoivat Pohjanmaahan. Kun Boris muutti Pietarista Suomeen, Suomi oli osa Venäjää. Tärkeintä on, että Saharoffit halusivat olla suomalaisia.

Rajamaa. Saharoff. Isänmaa. Sarvamaa.

TUOMAS MANNINEN

tuomas.manninen@iltasanomat.fi

Eläinlääkäri kuoli lopetuspiikkiin

Kymenlaakson käräjäoikeus käsitteli tiistaina monella tapaa erikoista 34-vuotiaan naiseläinlääkärin surmaa.

Viime kesäkuussa vuokramökillä Iitissä kuolleen naisen taposta syytetään hänen 44-vuotiaasta miesystävänsä, joka on kiistänyt teon.

Eläinlääkärin kuolemaan ei tuoreltaan epäilty liitty-

neen rikosta, mutta syyskuussa miesystävä vangittiin taposta epäiltynä.

Nainen oli kuollut saatuaan vähintään 15 millilitraa T61-lääkettä, jota käytetään eläinten lopettamiseen.

Eläinlääkäriellä oli ollut nilkkalaskimossa ja ilmeisesti myös kyyntäriapeissa kanyyli, jonka kautta voi-

mutamissa minuuteissa.

Kihlakunnansyöttäjä **Matti Päivärinnan** mukaan lihasten nopean lamaantumisen takia nainen ei voinut ruiskuttaa kaikkia lääkkeitä itse itsensä. Naisen seurassa mökillä ollut mies kertoi olleensa tupakalla ulkona ja löytäneensä naisen kuolleena.

Nainen kuoli luultavasti

Kertomus ei ollut syyttäjän mielestä uskottava.

Mies ei heti soittanut hätäkeskukseen, vaan hän soitti ensin muita puhelujia. Tapahtumien aikahaarukka on ollut noin tunti pari,

Eläinlääkärin miesystävä vangittiin syyskuussa taposta epäiltynä (IS 14.9.).

Eläinlääkäri kuoli – MIESYSTÄVÄ VANGITTIIN

Kertomus ei ollut syyttäjän mielestä uskottava. Mies ei heti soittanut hätäkeskukseen, vaan hän soitti ensin muita puhelujia. Tapahtumien aikahaarukka on ollut noin tunti pari, Eläinlääkärin miesystävä vangittiin syyskuussa taposta epäiltynä (IS 14.9.).

KOTIALBUMIN MANNERHEIM-KUVIA

Ylipäällikkö Mannerheim vieressään päämajoitustmestari Airo.

BORIS SAHAROFFIN ALBUMI

Saksan yhteysupseeri Päämajassa, jalkaväenkenraali Woldemar Erfurth, kumartuneena tutkimaan paperia.

Idässä palaa.

Saksalaisia aseveijä.

Venäläisiä sotavankeja Sortavalassa.

EIJA KALLIONIEMI

eija.kallioniemi@iltasanomat.fi

KOLUMNI

Hyvä idea!

Leikitään, että sinulla on mielessäsi idea tuotteesta tai palvelusta tai jommankumman parannusehdotus. Omasta mielestäsi ideasi on jopa hyvä.

Mitä sen jälkeen tapahtuu? Ei välttämättä yhtään mitään.

★★★

Näiden aikojen virallisen totuuden mukaan Suomen kilpailukyky on romahtamassa. Joidenkin mielestä peli on jo menetetty.

Politiikot, työmarkkinaosapuolet ja yritykset toivotavasti kantavat huolta suurista linjoista, mutta pienentäkään ideoiden, ruohonjuuritason, merkitystä ei saa unohtaa.

Palataan mahdolliseen ideasi: pyörittelet sitä mielessäsi, ehkä vähän parantelet, mutta siihen se jää. Kyse ei ole niin Isosta Jutusta, että pohtisit patentin hakemista saati yrittäjyyttä.

Vastaaan ei tule yhtään ideasi sopivasti liittyvää ideakilpailuakaan.

Itse asiassa voisit antaa ideasi pois, ihan siitä ilosta, että joku muu voisi tehdä siitä totta. Antaisit jonkun muun hyötyä? Kyllä!

Jos vain tietäisit, minne tarjota ideasi.

★★★

Suomeen pitää avata ruohonjuuritason ideapankit. Ne ovat jääneet vanhanaikaisina uuden kasvun etsimisen, joukkoistamisen ja avoimen datan jalkoihin. Ideoita etsitään kyllä välillä, mutta usein siinä vaiheessa, kun on jo hätä.

Uskon, että ihmisillä olisi valtavasti hyviä ideoita, kun he vain tietäisivät, mitä tekisivät niille.

Miksi tuotteita, palveluja ja toimintaa parantavista pienistä ideoista ei olla aktiivisesti kiinnostuneita? Eikö niitä vielä osata pyytää? Yritin etsiä. En löytänyt postilaatikkoa

orvoille ja joutilaille ideoille esimerkiksi Tekesin tai yrittäjien nettisivuilta. Haluaisin ideapankin myös työ- ja elinkeinoministeriön tai kaupunkien nettisivuille. Esimerkiksi Helsingin kaupungille voi kyllä lähettää ehdotuksen, jos kexsi nettisivun huomaamattoman palautelinkin.

Ihan minkä tahansa yrityksen, järjestön tai tahon pitäisi olla kiinnostunut entistä paremmasta toiminnasta.

Joku voisi myös koota samalle sivustolle tiedot kaikista meneillään olevista ideakilpailuista. Jos sellainen jo on olemassa, en löytänyt sitä.

★★★

Tuttu ideakspertti sanoo, että mikään ei ole niin helppoa kuin ideointi. "Kuka tahansa keksii tuhat ideaa. Mutta mitä tapahtuu idean jälkeen, se on se juttu", hän sanoo.

Voi olla, mutta silti tarvitaan idea! Ideoiminen on kivaa. Minä haluaisin erikoishenkärin, jonka alapuu on vähintään 80 sentin levyinen. Sillä voisi ripustaa esimerkiksi peiton kuivumaan tai tuulettaa parvekkeelle, kaksinkerroin.

En ole löytänyt sellaista. Jos löytäisin, ostaisin. Enkä olisi ainoa.

Kirjoittaja on Iltä-Sanomien toimittaja.

2

faktaa

1. Ihmiselle tappava määrä T61-lääkettä on huomattavasti 15:tä millilitraa pienempi.
2. Esimerkiksi hevosen lopettamisessa käytetään 50:tä millilitraa kyseistä ainetta.

SIMO HOLOPAINEN